

Livsmedelsverket
Box 622, 751 26 Uppsala
Att: Linda Welzien

Stockholm
2019-11-18

Ert dnr
2019/03413

Vårt dnr
2019/150

Remissvar angående förslaget till föreskrifter om ändring av SLV:s föreskrifter (LIVSFS 2006:21) om avgifter för offentlig kontroll, prövning och registrering

Näringslivets Regelnämnd NNR har beretts tillfälle att avge yttrande över ovan nämnd remiss och anför följande;

Bakgrund

Livsmedelsverket behöver ändra sina föreskrifter (LIVSFS 2006:21) om avgifter för offentlig kontroll, prövning och registrering på grund av ny lagstiftning på EU-nivå som påverkar den nationella regleringen. Samtidigt föreslås att föreskrifterna uppdateras dels språkligt, dels genom att inte längre aktuella regler tas bort. Slutligen föreslås en höjning av de avgifter som tas ut inom ramen för Livsmedelsverkets importkontroll.

NNR fokuserar i detta remissvar på förslaget till justerade avgifter inom importkontrollen.

Inledning

NNR menar att avgifternas storlek och myndighetens bakomliggande kostnader beror på många olika faktorer i utformningen av myndighetens verksamhet. Med en väl utformad importkontrollverksamhet där effektiviteten och måluppfyllelsen är det som styr kan avgifterna hållas låga och företagets upplevelse av avgifterna som relevanta och rimliga maximeras. NNR kommer därför i remissvaret inte enbart att bemöta det konkreta förslaget på avgiftsnivåer utan också att kritisera bristen på underlag som möjliggör för remissinstanserna att ta ställning till myndighetens effektivitet och måluppfyllelse.

Avgifter

NNR finner det naturligt att Livsmedelsverket har de bästa avsikter att utforma sina avgifter på bästa sätt med utgångspunkt i arbetstid och gemensamma kostnader. NNR menar dock att även de bästa avsikter kan förfelas om inte underlagen tål att utsättas för en kritisk granskning av externa intressenter såsom exempelvis de inom näringslivet. NNR menar att branschen

självlklart ska få möjlighet att ta ställning till rimligheten i arbetstid och gemensamma kostnader för varje typ av åtgärd. För att kunna ta ställning och kritisera krävs en tydlig redovisning av den interna data som myndigheten bör besitta och en sådan redovisning saknas helt i remissunderlagen. NNR menar att remissunderlagen måste kompletteras i det här avseendet och ånyo remitteras, innan beslut i ärendet kan fattas.

När det gäller en av de större kostnaderna, personalkostnader, finns det stor anledning för remissinstanserna att ta ställning till vilken kompetensnivå som utnyttjas för respektive myndighetsuppgift och vilken kostnad som åsätts olika kompetensnivåer.

Exempel på underlag som efterlyses av NNR är hur många ärenden (sändningar) som utförts, hur många timmar som spenderats på respektive ärendetyp, kostnader för sjukfrånvaro, IT-kostnader, lokal-, ekonomi-, juridik- och arkivkostnader etc. Uppgifter av sådan karaktär får anses vara vitala för att omvärlden ska kunna avgöra om det faktiskt är avgifter som motsvaras av erhållna motprestationer och inte en form av dold skatt som debiteras företagen i Sverige.

Effektivitet

NNR vill angående avgifterna till Livsmedelsverket framhålla att ett grundläggande krav är att en avgift alltid måste motsvaras av en motprestation. Avgiftsnivån för varje ärendetyp (sändningar) bör baseras på tidsåtgång och hur komplicerad ärendetypen är att handlägga. Fasta kostnader för personal som måste hålla jour behöver också redovisas, liksom genomsnittlig jourtid respektive effektiv arbetstid.

I diskussionen om effektivitet vill NNR framhålla att avgifter per definition inte ska vara en finansieringskälla för utgifter som faller under statens generella ansvar som exempelvis vissa former av myndighetsutövning. Även kostnader som är kopplade till hur myndigheten drivs, och som kan bero på bl.a. personalpolitik och organisation, är frågor som påverkar effektiviteten i arbetet och bör enligt NNR finansieras på annat sätt och inte via öknings i avgifterna. En transparent kostnads- och intäktsredovisning för respektive avgift och verksamhetsform är i detta sammanhang därför viktig. Av kostnadsredovisningen är det vidare viktigt att det framgår vilka typer av kostnader som denna innefattar och hur kostnaderna fördelar sig på dessa. NNR kan i underlagen endast finna en sammanfattande listning av vilka kostnader (exvis utbildning och resor) som tagits med i beräkningen. Inga summor finns bifogade denna listning. Konsekvensutredningen behöver kompletteras på denna punkt.

Internationell jämförelse

Utifrån underlaget går det inte att få någon uppfattning om hur de svenska avgifterna förhåller sig till andra länders avgifter. NNR anser att Livsmedelsverket bör göra en djupgående analys som kan ge ett underlag för en jämförelse av avgiftsnivåerna i omvärlden i förhållande till de som svenska företag behöver betala. En viktig del i arbetet bör också vara att hitta lösningar som bidrar till att förstärka de svenska företagens konkurrenskraft. I arbetet bör därför ingå att titta på om det finns alternativa lösningar för denna myndighetsutövning och tjänstetillhandahållande som används i andra länder och som skulle kunna innebära lägre kostnader för företag i dessa länder och därmed bättre konkurrensförutsättningar, och utreda om dessa skulle vara möjliga också i Sverige.

Extern utvärdering

NNR har länge påtalat vikten av att det regelbundet görs och redovisas en oberoende granskning/uppföljning av myndigheternas system för att fastställa avgifter, för att bl.a. se om det uppskattade antalet timmar som ligger till grund för uttaget av avgifter är rimliga. Det bör också ingå att granska om den modell som används för finansiering är den mest kostnadseffektiva utifrån ett företagsperspektiv. Att eventuellt en intern granskning och uppföljning görs räcker inte enligt NNRs uppfattning. Livsmedelsverket framhåller att intäkter från avgifter har minskat p.g.a. minskat antal ärenden (i form av sändningar) under en period men att ärendemängden nu kommer att gå upp. NNR förutsätter att ärendemängdens ökning eller minskning kommer att följas noga av myndigheten och att en extern granskning av detta också kommer att inkluderas.

Slutsats

Med anledning av bristerna i underlaget anser NNR att Livsmedelsverket behöver göra en kompletterande konsekvensutredning för förslagen samt skicka ut densamma på förnyad remissrunda innan beslut om nya avgifter kan fattas.

Näringslivets Regelnämnd NNR

August Liljeqvist